

MINISTERSTWO ZDROWIA

Podsekretarz Stanu
Marek Haber

MZ-PP-073-4702-16/DZ/11

Proszę o sccy i partycy
do celowania do nro-
Warszawa,2011.-02.-25

Warszawa,2011.-02.-25

Mesei + ypppici 04.03.11

POLSKIE TOWARZYSTWO PIELEŃNIARSKIE
ZARZĄD GŁÓWNY

DATA WPLYWU
NR
PODPIS

Pani
Dorota Kilańska

Przewodnicząca Zarządu Głównego
Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego

Szanowna Pani Przewodnicząca,

W nawiązaniu do korespondencji prowadzonej w sprawie uznania kierunku *Pielęgniarstwo* za kierunek preferowany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przekazuję w załączeniu kopię odpowiedzi udzielonej przez Panią Barbarę Kudrycką – Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w przedmiotowej sprawie.

Jednocześnie pragnę poinformować, iż na spotkaniu w dniu 11 lutego br. otrzymałem od Pana Zbigniewa Marciniaka – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego deklarację poparcia działań Ministra Zdrowia, dotyczących uznania kierunków pielęgniarstwo i położnictwo za kierunki zamawiane, zgłoszone przez Ministerstwo Zdrowia do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, jako narzędzie mające na celu dostosowanie modelu kształcenia kadr medycznych do potrzeb systemu zdrowia. W ramach tego obszaru zaplanowano podjęcie m.in. następujących działań:

- umieszczenie kierunków pielęgniarstwo i położnictwo przez MNiSW na liście kierunków zamawianych i podniesienie atrakcyjności kształcenia na tych kierunkach,
- zwiększenie przyznawanych corocznie limitów przyjęć na studia pierwszego stopnia na kierunki pielęgniarstwo i położnictwo,
- stworzenie systemu monitorowania wykorzystania przyznanych limitów przyjęć oraz zapotrzebowania na absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo,
- promocję zawodu pielęgniarki/ położnej wśród uczniów szkół średnich oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku pracy w tych zawodach,

- ustanowienie sposobu określania norm zatrudnienia pielęgniarek/położnych w zakładach opieki zdrowotnej, gwarantujących właściwą opiekę oraz monitorowanie stanu zatrudnienia tych grup zawodowych.

W załączeniu przedstawiam przygotowaną w ramach Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego fiszkę dla opisu narzędzia realizacyjnego, dot. dostosowania modelu kształcenia kadr medycznych do potrzeb systemu ochrony zdrowia poprzez umieszczenie kierunków pielęgniarstwo i położnictwo na liście kierunków zamawianych MNiSW.

Informuję również, iż Ministerstwo Zdrowia zgłosiło do Ministerstwa Gospodarki w ramach opracowywanego Krajowego Programu Reform na rzecz strategii „Europa 2020” – działania z zakresu ochrony zdrowia nakierowane na budowanie nowych przewag konkurencyjnych, obejmujące umieszczenie kierunków pielęgniarstwo i położnictwo przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na liście kierunków zamawianych i podniesienie atrakcyjności kształcenia na tych kierunkach, spójne z opracowanymi na poziomie krajowym strategiami rozwoju oraz strategią „Europa 2020” (kopia przygotowanej karty zadań w tym zakresie w załączeniu).

z poważaniem

Do wiadomości :

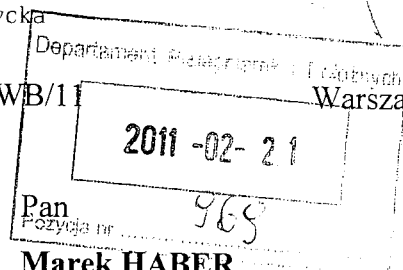
1. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

prof. Barbara Kudrycka

MNiSW-DWI-WKL-520-1131-17/WB/11

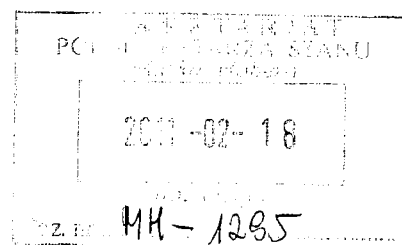

Marek HABER
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia

2011
30 02 11
PODSEKRETARZ STANU
Ministerstwo Zdrowia
Marek Haber

Warszawa, 5 lutego 2011 r.

F. D. Grubasiewicz
7/02 2011

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 12 stycznia br. w sprawie uznania kierunku *Pielęgniarstwo* za kierunek preferowany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, uprzejmie informuję, iż lista kierunków, które zostaną objęte wsparciem w bieżącym roku, w ramach Programu Operacyjnego *Kapitał Ludzki*, Priorytet IV *Szkolnictwo Wyższe i Nauka*, Poddziałanie 4.1.2 *Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy*, została ustalona i zatwierdzona przez Komitet Monitorujący PO KL w Planie Działania na rok 2011 dla Priorytetu IV *Szkolnictwo Wyższe i Nauka*.

Należy zauważyć, że Ministerstwo Zdrowia realizuje w ramach Programu Operacyjnego *Kapitał Ludzki* Priorytet II, Działanie 2.3, Poddziałanie 2.3.2 projekt systemowy pn. „Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych”. Na realizację projektu przeznaczono blisko 180 mln zł. Projekt jest realizowany przez kilkadziesiąt wyższych uczelni. Udzielenie wsparcia kierunkowi pielęgniarstwo w ramach Poddziałania 4.1.2 oznaczałoby zagrożenie naruszenia linii demarkacyjnej pomiędzy Priorytetem II i Priorytetem IV oraz podwójnego finansowania kształcenia pielęgniarek i położnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ponadto pragnę nadmienić, że w ramach PO KL, Poddziałanie 4.1.1 *Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni*, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego finansuje szereg projektów realizowanych przez uczelnie medyczne, w tym również projekty dotyczące kształcenia pielęgniarek i położnych.

Decyzja o odrzuceniu próśb i postulatów dotyczących poszerzenia listy kierunków zamawianych podyktowana była powyższymi argumentami oraz koniecznością zachowania spójności systemu wsparcia oraz uwzględnienia wyników *Badania ewaluacyjnego ex ante dotyczącego oceny zapotrzebowania gospodarki na absolwentów szkół wyższych kierunków matematycznych, przyrodniczych i technicznych zarówno w bieżącej, jak i 5-15 letniej perspektywie*, przeprowadzonego pod koniec 2008 r. w ramach projektu systemowego i sfinansowanego ze środków Pomocy Technicznej PO KL. Podstawowym powodem, który przesądził o odmowie wpisania kierunku *Pielęgniarstwo* na listę kierunków zamawianych jest fakt, że z dokumentów programowych dotyczących PO KL wynika jednoznacznie, że wsparciu przede wszystkim podlegają nauki techniczne i ścisłe, a kierunkami zamawianymi powinny być kierunki matematyczne, przyrodnicze i techniczne.

Z wyrazami szacunku,

prof. Barbara Kąćnińska

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego

Fiszka dla opisu narzędzia realizacyjnego

Narzędzie: Dostosowanie modelu kształcenia kadr medycznych do potrzeb systemu ochrony zdrowia.

Cel strategiczny i operacyjny, który realizuje narzędzie: *Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa. Poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia*

Etap życia: *Edukacja wyższa*

1. **Stan obecny** (jaki problem/deficyt chcemy rozwiązać, jaki jest cel narzędzia?)

Przyznawane corocznie limity przyjęć na kierunki pielęgniarstwo i położnictwo nie są w pełni wykorzystywane - odnotowuje się brak zainteresowania studiami na tych kierunkach. W br. zaobserwowano po raz pierwszy spadek liczby miejsc na studiach I stopnia na ww. kierunkach, zaproponowanych przez uczelnie. Ponadto, mimo iż każdego roku zwiększa się nieznacznie liczba absolwentów tych kierunków, to nie zwiększa się liczba pielęgniarek i położnych wchodzących do systemu opieki zdrowotnej.

Wg danych z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych liczba pielęgniarek i położnych aktywnych zawodowo wynosi 244 737 (stan na dzień 31.12.09 r.) a w 2010 r. na emeryturę przejdzie 3 981 pielęgniarek oraz 475 położnych. Natomiast średnia liczba pielęgniarek wchodzących do systemu w br. wyniesie 1615 a położnych 326 osób. W związku z tym różnica między pielęgniarkami odchodzącymi a wchodzącymi do systemu (roczny niedobór) wyniesie 2366 osób, natomiast w odniesieniu do położnych 149 osób.

Wskaźnik pielęgniarek i położnych przypadających na 1000 mieszkańców w Polsce wynosi 6,42 (wg danych z CRPiP).

Celem narzędzia jest m.in. zwiększenie liczby absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo odpowiednio do zapotrzebowania na te zawody w systemie opieki zdrowotnej.

2. **Działania**

2.1. Już realizowane

Złożono wnioski o uzupełnienie *KSRR 2010-2020* o zapis dotyczący promocji zawodu pielęgniarki/położnej w regionach, w których odnotowuje się najniższy wskaźnik pielęgniarek i położnych przypadających na 1000 mieszkańców.

Wnioskowano do MNiSW o umieszczenie kierunku pielęgniarstwo na liście tzw. kierunków zamawianych.

Zwrócono się do NRPiP o przygotowanie raportu przedstawiającego zapotrzebowanie na absolwentów ww. kierunków w skali kraju, w 10-letniej perspektywie, biorąc pod uwagę strukturę demograficzną osób aktualnie wykonujących zawody pielęgniarki i położnej oraz migracje. Ponadto zwrócono się o dokonanie analizy i przedstawienie wskaźnika liczby pielęgniarek i położnych przypadających na 1000 mieszkańców na poziomie powiatów w skali kraju.

2.2. Planowane

Umieszczenie kierunków pielęgniarstwo i położnictwo na liście kierunków zamawianych MNiSW, zwiększenie przyznawanych corocznie środków finansowych na dotacje dydaktyczne i limitów przyjęć na studia I stopnia na kierunki pielęgniarstwo i położnictwo, promocja zawodu pielęgniarki/położnej wśród uczniów szkół średnich oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku pracy w tych zawodach, stworzenie minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek/położnych w zakładach opieki zdrowotnej oraz monitorowanie stanu zatrudnienia tych grup zawodowych ze względu na miejsce zatrudnienia.

2.3. Niezbędne do podjęcia w przyszłości

Stworzenie systemu monitorowania wykorzystania przyznaných limitów przyjęć oraz zapotrzebowania na absolwentów tych kierunków, zachęcanie do powrotu do wykonywania zawodów pielęgniarstwa i położnictwa przez osoby, które w chwili obecnej ich nie wykonują (np. z powodu emigracji lub zatrudnieniem poza sektorem ochrony zdrowia).

Zabezpieczenie odpowiedniego poziomu wynagrodzenia, warunków pracy, możliwości rozwoju zawodowego w obszarze pielęgniarstwa i położnictwa, określenie strategii działań dotyczących ochrony zawodów pielęgniarstwa i położnictwa oraz zabezpieczenie należytej liczby i jakości tego personelu w perspektywie do 2030 r. w Polsce.

3. **Stan docelowy** (w miarę możliwości z użyciem wskaźników)

Liczba absolwentów z roku 2008/09 studiów I stopnia na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo wyniosła 5579 osób. Zakładając, że w ciągu następnych 10 lat liczba ta nie będzie się zmniejszała, to do 2020 roku będzie ona wynosiła **ok. 55 000 osób**. Natomiast wg danych z CRPiP liczba pielęgniarzek i położnych, które od 2010 do 2020 r. przejdą na emeryturę będzie wynosiła **ok. 80 520 osób**.

Biorąc pod uwagę powyższe dane oraz fakt, iż nie wszyscy absolwenci podejmują pracę w zawodzie należy zwiększyć liczbę absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo o **ok. 50 % rocznie**, co pozwoli na wypełnienie w ww. okresie luki pokoleniowej w stosunku do osób odchodzących na emeryturę.

stanowi 18,01% pielęgniarek objętych analizą. Łącznie pielęgniarki w wieku 36-55 lat stanowią 69,32% wszystkich pielęgniarek objętych badaniem.

Według prognoz NRPiP w latach 2010-2020 aż 80 814 pielęgniarek urodzonych w latach 1950-1960 osiągnie wiek emerytalny. W porównaniu do średniej liczby pielęgniarek wchodzących do systemu w tych latach szacuje się iż, będzie to jedynie 19 954 pielęgniarki, co stanowi 24,69% liczby pielęgniarek nabywających prawo do emerytury w tych latach. W związku z powyższym liczba wchodzących do systemu pielęgniarek nie zapewnia wymiany pokoleniowej w zawodzie, ponieważ nie jest tożsama z liczbą pielęgniarek odchodzących na emeryturę lub nabywających prawa do emerytury. Szacuje się, iż tylko w 2010 roku na emeryturę przejdzie 3 921 pielęgniarek a w roku następnym będzie to już 4 892 pielęgniarek.

Ponadto z analizy limitów przyjęć na kierunek pielęgniarstwo na studia pierwszego stopnia, czyli przygotowujących do zawodu pielęgniarki – przeprowadzonej przez Ministerstwo Zdrowia - wynika, iż w roku akademickim 2010/2011 przedmiotowy limit wynosi 7722 miejsc, natomiast w roku ubiegłym limit ten wyniósł 9259 miejsc. Można więc zauważyć zmniejszenie się ogólnej liczby wnioskowanych miejsc. Powodem zaistnienia takiego stanu rzeczy może być szacowany przez uczelnie i dający się zaobserwować przy analizie wysyłanych przez nie wniosków o przyznanie limitów spadek zainteresowania i zapotrzebowania na kształcenie w zawodzie pielęgniarki, jak też ograniczone zasoby dydaktyczne poszczególnych uczelni.

Zgodnie z ustaloną w br. przez Ministerstwo Zdrowia procedurą przyznawania limitów przyjęć, uczelnie zgłaszając propozycje limitów były zobowiązane stosownym oświadczeniem Rektora danej uczelni do potwierdzenia spełniania warunków określonych przepisami rozporządzenia MNiSW z dn. 27 lipca 2005r w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1084).

Z kolei porównując nabór na studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo z roku akademickiego 2009/2010 do przyznanych limitów przyjęć na te studia Ministerstwo Zdrowia stwierdziło, iż przyznane limity nie zostały wykorzystane w 100% . Ponieważ przedmiotowy limit wyniósł 9 259 miejsc a liczba osób przyjętych wyniosła 4 763 oznacza to, że został on wykorzystany w 51%. Ponadto 23 uczelnie z 66 mających przyznane limity przyjęć na studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo nie uruchomiły kształcenia z powodu braku chętnych osób do podjęcia kształcenia.

<p>1. Nazwa zadania</p> <p>Umieszczenie kierunków pielęgniarstwo i położnictwo przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na liście kierunków zamawianych i podniesienie atrakcyjności kształcenia na tych kierunkach</p>	<p>Nr w KPR Do uzupełnienia przez MG DRG</p>
<p>2. Osoba odpowiedzialna w randze ministra, sekretarza lub podsekretarza stanu Marek Haber Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia</p>	
<p>3. Resort zgłaszający Ministerstwo Zdrowia</p>	
<p>4. Termin realizacji zadania 2011- 2020</p>	
<p>5. Cel strategiczny Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa i zwiększenie dostępności oraz jakości usług zdrowotnych.</p>	
<p>6. Odniesienie do obowiązku prawnego lub dokumentu o charakterze strategicznym SIiEG, BEiŚ, SRT, SP, SRKS, SRKL, SRZWRiR, SBP, KSRR Powyższe zadanie zostało zgłoszone do Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego</p>	
<p>7. Identyfikacja problemu Ministerstwo Zdrowia dostrzegając problem dotyczący możliwości braku personelu pielęgniarskiego/położniczego w dłuższej perspektywie czasu, przy stale rosnącym zapotrzebowaniu społecznym na świadczenia pielęgnacyjne oraz opiekuńcze. ze względu na postępujące zmiany demograficzne i znaczne przyspieszenie starzenia się społeczeństwa. podjęło już działania mające na celu zabezpieczenie realizacji tych świadczeń. Działania te dotyczyły corocznego zwiększania limitów przyjęć na studia licencjackie na kierunkach pielęgniarstwo/położnictwo oraz wprowadzenia nowego zawodu - opiekuna medycznego. Działania te jednak nie przyczyniły się w dostatecznym stopniu do rozwiązania problemu związanego z zabezpieczeniem świadczeń pielęgniarskich/położniczych. Przyznawane corocznie limity przyjęć na kierunki pielęgniarstwo i położnictwo nie są w pełni wykorzystywane - odnotowuje się brak zainteresowania studiami na tych kierunkach. W roku 2010 zaobserwowano po raz pierwszy spadek liczby miejsc na studiach I stopnia na ww. kierunkach, zaproponowanych przez uczelnie.</p> <p>Wg danych z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych (CRPP) liczba pielęgniarek i położnych aktywnych zawodowo wynosi 244 737 (stan na dzień 31.12.09 r.) a w 2010 r. wiek emerytalny osiągnęło 3 981 pielęgniarek oraz 475 położnych. Natomiast średnia liczba pielęgniarek wchodzących do systemu w 2010 roku mogła wynieść ok. 1615 a położnych 326 osób. W związku z tym różnica między pielęgniarkami odchodzącymi a wchodzącymi do systemu (roczny niedobór) wyniósł 2366 osób, natomiast w odniesieniu do położnych 149 osób.</p> <p>Równocześnie należy podkreślić, iż na tle innych krajów europejskich, które pomimo wysokich zarobków pielęgniarek/położnych również borykają się z brakiem personelu pielęgniarskiego, sytuacja Polski wypada niekorzystnie i wymaga wsparcia na tym poziomie. Dodatkowo odpływ polskich pielęgniarek i położnych podejmujących pracę w krajach UE może spowodować w najbliższym czasie zagrożenia dla systemu ochrony zdrowia w kraju.</p>	
<p>8. Cel podejmowanych działań Dostosowanie modelu kształcenia pielęgniarek i położnych do potrzeb systemu ochrony zdrowia (zwiększenie liczby absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo, odpowiednio do zapotrzebowania na te zawody w systemie opieki zdrowotnej).</p>	
<p>9. Wskaźniki/mierniki realizacji celu Liczba absolwentów z roku akademickiego 2008/09 studiów I stopnia na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo wyniosła 5579 osób. Zakładając, że w ciągu następnych 10 lat liczba ta nie będzie się zmniejszała, to do 2020 roku będzie ona wynosiła ok. 55 000 osób. Natomiast wg danych z CRPiP liczba pielęgniarek i położnych, które od 2010 do 2020 r. przejdą na emeryturę będzie wynosiła ok. 80 520 osób.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe dane oraz fakt, iż nie wszyscy absolwenci podejmują pracę w zawodzie</p>	

należy zwiększyć liczbę absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo o ok. **50 % rocznie**, co pozwoli na wypełnienie w ww. okresie luki pokoleniowej w stosunku do osób odchodzących na emeryturę.

10. Planowane działania

A. działania w najbliższym półroczu

Umieszczenie kierunków pielęgniarstwo i położnictwo na liście kierunków zamawianych MNiSW i podniesienie atrakcyjności kształcenia na tych kierunkach, zwiększenie przyznawanych corocznie środków finansowych na dotacje dydaktyczne i limitów przyjęć na studia I stopnia na kierunki pielęgniarstwo i położnictwo.

B. działania w okresie późniejszym

Stworzenie systemu monitorowania wykorzystania przyznanych limitów przyjęć oraz zapotrzebowania na absolwentów tych kierunków, zachęcanie do powrotu do wykonywania zawodów pielęgniarki i położnej przez osoby, które w danej chwili ich nie wykonują (np. z powodu emigracji lub zatrudnieniem poza sektorem ochrony zdrowia) oraz monitorowanie stanu zatrudnienia tych grup zawodowych ze względu na miejsce zatrudnienia.

Zabezpieczenie odpowiedniego poziomu wynagrodzenia, warunków pracy, możliwości rozwoju zawodowego w obszarze pielęgniarstwa i położnictwa, określenie strategii działań dotyczących ochrony zawodów pielęgniarki i położnej oraz zabezpieczenie należytej liczby i jakości tego personelu w perspektywie do 2030 r. w Polsce.

Mierniki działań

Liczba absolwentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo, którzy ukończyli studia w ramach tzw. kierunków zamawianych.

11. A. Ocena kosztów i korzyści

Obszar	Korzyści	Koszty
Finanse publiczne	Poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych udzielanych przez pielęgniarki i położne	Zwiększenie dotacji dla uczelni prowadzących kształcenie na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo, dofinansowanie uczelni realizujących kierunki zamawiane, motywacyjne stypendia dla najlepszych studentów
Rynek pracy	Zwiększenie liczby pielęgniarek i położnych	brak
Obywatele	Zwiększenie dostępności do świadczeń udzielanych przez pielęgniarki i położne	brak
Konkurencyjność gospodarki i funkcjonowanie przedsiębiorstw	Do systemu opieki zdrowotnej zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym trafi większa liczba pielęgniarek i położnych	brak
Środowisko	brak	brak
Rozwój regionów	Zwiększony dopływ pielęgniarek i położnych w odniesieniu do poszczególnych regionów kraju, co spowoduje zwiększoną dostępność do świadczeń udzielanych przez pielęgniarki i położne na poziomie danego regionu	brak
Podsumowanie		

B. Skutki dla sektora finansów publicznych

Działanie	2011			2012			(...)		
	SFP	w tym BP	w tym UE	SFP	w tym BP	w tym UE	SFP	w tym BP	w tym UE
(...)									

Uwagi:

Kierunki zamawiane, ustanawiane przez MNISW są finansowane ze środków UE w ramach EFS oraz środków krajowych. Ze względu na to, iż decyzja o realizacji powyższego zadania nie jest jeszcze podjęta, nie jest możliwe przekazanie informacji o środkach finansowych i skutkach dla sektora finansów publicznych.

12. Możliwe zagrożenia dla realizacji zadania

Brak decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o uwzględnieniu kierunków pielęgniarstwo i położnictwo na liście kierunków zamawianych w roku akademickim 2011/2012 oraz zapewnienia środków finansowych na realizację zadania.

13. Czy realizacja zadania wymaga zmian legislacyjnych

nie *tak (uzasadnić i wypełnić punkt poniżej, wypełnić tabelę do części legislacyjnej planu prac)*

14. Zmiany legislacyjne

a) Roboczy tytuł projektu:

b) Istota rozwiązań, które mają być zawarte w projekcie (wypunktowanie)

c) Informacja na temat terminu opracowania projektu aktu prawnego